

בסיד טעון גניזה – נא לא לקרוא בשעת התפילה – לתייק ולשמור!

יהלומים של שבת

לע"נ סבי ניסים מרדכי אלבו בר סולטנה, סבתי סוליקה אלבו בת מרים
לע"נ אליהו גבאי בן ביסא, רחל גבאי בת אסתר, יוסף גבאי בן רחל
לע"נ דניס בת מזל טוב למשפחת סייג
לע"נ משה בן שפרה ויפה בת מרים למשפחת מאירי ז"ל

משפטים

"כל אלמנה ויתום לא תענון"

מעשה במוסד לימודים, שעבדה שם טבחית אלמנה, והרשו לה לקחת לביתה מהמאכלים הנשארים. יום אחד, בעת ארוחת הצהריים, ביקש אחד הבחורים קציצה נוספת. אמרה לו הטבחית: "איך, הכל נגמר". ענה לה הבחור בעזות פנים: "אדה... את רוצה שישארו לך קציצות לביתך?" נפגעה הטבחית מאוד, ונשבעה לאזוני כולם שלא תקח עוד אפילו פירור אחד לביתך... הבחור עשה מכך צחוק ולא התייחס כלל. עברו ימים ושנים, והנה לאחר כחמש עשרה שנה, פגש הבחור את חברו לשעבר עם ילדיו, שוחחו השניים שעה קלה, והחבר הציג בפניו את ששת ילדיו החמודים, כן ירבו. "וכמה ילדים יש לך?" התעניין החבר. הוריד הבחור את ראשו ואמר: "בעזרת ה' - יהיו, מתי שה' ירצה...". החבר כמוכן נבוך מאוד, הצטער על שאלתו המביכה, נפרד ממנו לשלום והלך. לאחר כמה צעדים, נזכר החבר לפתע באותו מעשה עם הטבחית האלמנה, וחשב בליבו: אולי ח"ו בעוון זה לא זכה חברו בפרי בטן. משעלתה מחשבה זו בראשו, מיד סב על עקבותיו, ומיהר להשיג את חברו ולשטוח בפניו את מחשבתו.

אולם הלה דחה מיד את הדברים: "מה פתאום? מה זה קשור?" אבל החבר לחץ עליו, וסיכמו שילכו לסטייפלר זצ"ל לשמוע את דעתו. כתבו את השאלה בדף, ובסיום המכתב כתבו: "היתכן שבעבור זה אין ילדים?" כאשר קרא הסטייפלר את המכתב, הזדעזע וצעק: "היתכן, היתכן, היתכן? ודאי בגלל זה, לצער אלמנה... היתכן?!" בכה הבחור והצטער מאוד, בירר את כתובתה של האלמנה, ומיהר ללכת לבקש את סליחתה. "את מכירה אותי?" פנה ושאל. "כן, ודאי שאני מכירה", ענתה. - "באתי לבקש סליחה" - "אני לא סולחת לך! בגללך סבלו עשרת ילדי במשך שנים רבות. אינני יכולה לסלוח!".
הבחור ביקש שוב, התחנן, דיבר על ליבה, אך היא בשלה: "לא ארמה את עצמי לומר שסלחת. אינני יכולה לסלוח לך!". לא ידע הבחור את נפשו מרוב צער וחרטה. החליט להתייעץ עם מכריה של האלמנה כיצד יוכל לפייס אותה, ואמרו לו שיש לה בן שהוא חלש בלימודים. מיד הלך אליה ואמר לה, שהוא מוכן לקדם את בנה בלימודים, וישקיע כל יום כמה שעות ללמוד עם הילדים, לקדם אותם ככל האפשר, ובזה הסכימה ומחלה לו מיד בלב שלם. וברוך ה' כעבור זמן קצר נפקד בילדים..

"ואלה המושפטים אשר תשים לפניהם" (כא.א.)

במילים אלה - אמר רבי יעקב בן רבינו אשר, "בעל הטורים" - מרומז בראשי התיבות, הוראות לדיין כיצד עליו לנהוג בשעת דין:
"ואלה" - וחייב אדם לחקור הדין.
"המושפטים" - הדיין מצווה שיעשה פשרה טרם יעשה משפט.
"אשר" - אם שניהם רוצים.
"תשים" - תשמע שניהם יחד מדברים.
"לפניהם" - לא פני נדיב יהדר, התנכר מהם.

זמני השבת

כניסת השבת - 4:49
צאת השבת - 5:58
ר"ת - 6:25

ויכוח יהודע

אין לקרוא בשעת התפילה
נא לשמור על קדושת
הגיליון

גיליון מספר 215

שמור וזכור את יום
השבת לקדשו

עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר

גאולה חן חן
אמכי הריק העזרים
בהדפסת העלון:
מאיר גבאי בן רחל, רפי
וסימנה אלו ומשפחה,
ויואן כרדה, מרדכי ואודט
סייג שהקה"ה ישלח להם
הצלחה ככל מעשי ידיהם,
בפנסה טובה, בהקפאה
באש, ובחיים טובים
אכ"ל!

העלון מופץ איהודי
הגפוזוג הכחבי העזוק.
נזימ, אלזוק אהפיף העזוק
מוקד בארץ ובעזוק?
הצרכי ארשימ האינו!

לקבלת העלון במייל נא לשלוח הודעה בעירוף כתובת המייל שלכם לכתובת UzanAdirMatan@Gmail.com

בסיד טעון גניזה – נא לא לקרוא בשעת התפילה – לתייק ולשסודו

והקשו בתוספות שם, שהרי בני ישראל אמרו למשה:
"נעשה ונשמע" ואם כן מדוע צריך היה הקדוש ברוך
הוא לכפותם לקבל את התורה?
קושיה זו תירץ המגיד מדובנא במשל:
אבא אחד הזמין אל ביתו רופא מומחה לבדוק את בנו
החולה. בדק הרופא את הבן ובקש לרשום לו תרופה
למחלתו. אנא ממך – לחש האב על אוזנו של הרופא –
רשום לו תרופה בעלת טעם טוב שכן בני זה מפונק
גדול הוא ואם תרשום לו תרופה מרה לא יסכים
לבלועה...

הסכים הרופא ורשם תרופה טעימה ומתוקה. הבן,
שחשש כי תרופה זו טעמה מר ככל התרופות שהכיר
זה מכבר לא הסכים לפתוח את פיו. נאלץ אביו לתת לו
את התרופה בעל כורחו...
כעבור כמה שעות קרא הבן לאביו: אבא, הגיע הזמן
לקבל שוב את התרופה!...
ראו גם ראו – התפלאו כל בני הבית – הוא עצמו
מבקש לבלוע את התרופה?
מדוע אתם מתפלאים – אמר הבן – תחילה חשבתי כי
התרופה מרה, ואילו כאשר טעמתי ממנה התברר
שטעמה שצפיחית בדבש...
כן הוא גם הנמשל – אמר המגיד – כאשר רצה הקדוש
ברוך הוא לתת את התורה לבני ישראל חשבו כי
"מרה" היא ומשום כך מאנו מלקבלה, על כן הוצרך
הקב"ה לכפותם וכפה עליהם את ההר כגיגית!
אמנם ל אחר שטעמו את מתיקות התורה מיד אמרו:
"נעשה ונשמע"! משום כך – סיים המגיד – הפסוק
"ויתייצבו בתחתית ההר" מופיע בפרשת יתרו ואילו
הפסוק: "נעשה ונשמע" מופיע רק אחר כך בפרשתנו,
כאשר כבר טעמו את טעמה המתוק של התורה
הקדושה!

"וביום השביעי תשבות למען ינוח שורך וזממך"

(כ"ג, י"ב)

מה משמעותו של הביטוי "למען ינוח"? שאתה עצמך
תשבות באופן כזה, שבכוח השבת שלך תשפיע על
סביבתך, שגם בהמתך תנוח מעצמה, כפי שמספרת
הגמרא על שורו של ר' יוחנן בן תורתא, שסירב לעבוד
בשבת גם אצל הגוי. (אדמו"ר רא"מ מגור)

"ונקרב בעל הבית אל האלוקים" (כ"ג, י"ז)

"ונקרב בעל הבית אל האלוקים" במה יכול "בעל
הבית" פשוט, סתם יהודי שאינו לא למדן ולא חסיד,
להתקרב אל האלוקים? "אם לא שלח ידו במלאכת
רעהו" אם אינו נוגע במה ששייך לחברו, זהו לבד די
חשוב ומספיק כדי להיות קרוב אל האלוקים.
(ר' מאיר מפרימשלאן)

"מה הראשונים מסיני אף אלה מסיני" (רע"י)

כדי שלא יהיו אנשים סבורים, כי מכיוון שהמשפטים
הם בעלי אופי הגיוני ומחוייבים לפי השכל, איפוא
מצוות אלוהיות אלא יצירות אנושיות – על כן העידה
תורה שהם "מסיני" כדוגמת מצוות אחרות שהן
בבחינת חוקים ויש לקיימן רק מפני רצון השם יתברך
ולא משום שהשכל מחייב אותן...

(חדושי- הרי"ם)

"עין תולת עין (כא, כד)"

חז"ל ביארו לנו בגמרא מסכת בבא קמא (דף פד), כי
אין הכוונה כאן בפשוטו של מקרא: שאם הוציא אדם
את עין חברו, יוציאו את עינו כעונש, אלא הכוונה
לממוזן, שיינתן המכה לחברו את דמי עינו שסימא.
דברי חז"ל אלו – אמר הגאון רבי אליהו מווילנא –
מרומזים בפסוק עצמו. מדוע כתוב: "עין תחת עין" ולא
כתוב: "עין בעד עין"?
אלא – השיב הגאון – הכוונה היא לראות מה נמצא
מעל ה"עין", אילו אותיות באות בסדר האל"ף ב"ת
מעל ה"עין".

מעל האות ע' – באה האות פ'

מעל האות י' – באה האות כ'

מעל האות נ' – באה האות ס'

אותיות אלה מרכיבות את המילה "כסף"!

"לא תבשל גדי בחלב אמו (כ"ג י"ט)"

בגמרא מסכת יבמות (דף מב עמוד ב) מובא דין שאשה
מניקה שהתאלמנה מבעלה אסור לה לשוב ולהנשא
לאדם אחר אלא צריכה להמתין עד שיעברו עשרים
וארבעה חודשים. חוץ מיום מיתתו של הבעל הראשון
ויום האירוסים לבעל השני. וזאת מחשש שאם תינשא
קודם לזמן זה שמא יפסק חלבה ולא תוכל להמשיך
להניק את בנה.

סימן לדבר מביא בחידושי המאירי שם בשם הגאונים
מרומז בפסוק: "לא תבשל גדי בחלב אמו", המילה
"תבשל" בגימטריה "תשלב" (732) ימים שהם שס"ה
יום, פעמים, ועוד שני ימים שהם יום מיתה ויום
אירוסין.

"כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע" (כד י')

בגמרא מסכת שבת (דף פח) דרשו חז"ל על הפסוק:
"ויתייצבו בתחתית ההר" אמר רבי אבדימי בר חמא
בר חסא: מלמד שכפה הקדוש ברוך עליהם את ההר
כגיגית, ואמר להם: אם אתם מקבלים התורה – מוטב,
ואם לאו – שם תהא קבורתכם!

מעשה הצרעה העכביש ודוד המלך

יום אחד יושב דוד המלך בגנו והנה הוא רואה צרעה עוקצת עכביש. הוא מתפלא מאוד מכל העניין הזה ובא אל הקדוש ברוך הוא ומביע בפניו עם שאול ושאל מחפש אותו כדי לפגוע בו. מערכת היחסים ביניהם נעה בין אהבה לקנאה וכאשר שרים "הכה שאול באלפיו תמיהה: "מה קורה פה, בשביל מה צריך את כל היצורים המוזרים האלה שבראת בעולמך? הצרעה שאין ממנה דבש. והעכביש שכל הזמן אורג ואין ממנו בגד, ממש מיותר".

אז עונה לו הקדוש ברוך הוא: "דוד אתה מלעיג על בריותיי – תבוא שעה ותצטרך להן". מה שנקרא בימינו, "חכה חכה, יבוא יום ולא תצחק כל כך". או "צוחק מי שצוחק אחרון" ואכן, לדוד הגיעו ימים קשים במערכת היחסים שלו ודוד ברבבותיו" מבין גם דוד שמצבו בכי רע ומוטב לו לברוח משאול.

שאול אכן מחפש אותו ורוצה לפגוע בו. ובצר לו על מנת להציל את נפשו הוא מתחבא במערה הנקראת בדרכו. ואז שולח הקדוש ברוך הוא עכביש שהתחיל לארוג, לטוות קורי עכביש על פתח המערה.

והנה מגיע שאול למערה לחפש את דוד, אולם כשהוא מבחין בקורי העכביש הוא מגיע למסקנה ההגיונית היחידה שאיש לא נכנס למערה, שהרי אם היה נכנס, אין ספק שהיה "קורע" את קורי העכביש. שאול מתרחק מן המקום וממשיך בחיפושיו וחיוו של דוד ניצלו בזכות העכביש. אכן נס המקפל בתוכו גם הצלת חיים וגם תשובה ניצחת לפקפוקיו של דוד בדבר תועלת, או חוסר תועלת של מעשה הבריאה.

מאוחר יותר, מסכן שוב דוד את חייו וחודר למאהלו של שאול המלך השוכב באוהל כאשר בפתח האוהל ישן אבנר שר צבאו כאשר ראשו בפתח האוהל ורגליו זקופות בפתח השני. בזהירות רבה נכנס דוד מצליח לגנוב את צפחת המים על מנת להוכיח לשאול שהצליח להגיע אליו מבלי לפגוע בו, זאת כדי להפיג את חששותיו.

עכשיו דוד מתחיל לצאת בזהירות מן האוהל וכשהוא עובר ליד אבנר, הלה פושט את רגליו שהם כשני עמודים על דוד. אז פונה דוד בצר לו אל הקדוש ברוך הוא בתחינה: "אלי, אלי למה עזבתני" עשה לו הקדוש ברוך הוא נס, שלח לו צרעה, עקצה ברגלי אבנר וזקפן. ויצא דוד. באותה שעה הבין דוד את המסר ואמר: "ריבונו של עולם... מי יעשה כגבורותיך... שכל מעשיך נאים".

ואת המסר הזה אנחנו כולנו מבינים שיש משמעות, הגיון ותועלת במחזור החיים, עונות השנה ולכל יצור שהוא יש ערך ותפקיד גם אם זה לא נראה מובן לנו. כי ביננו לבין עצמנו, הנסתר בתחום הזה הוא עצום ויקח לנו זמן רב, להבין את משמעות הדברים לעומק.

המחדש בטובו בכל יום תמיד

בגמרא מסופר על רבי אלעזר (בנו של רשב"י) שרצה לבדוק האם נכונה הטענה שגופותיהם של צדיקים אינן נרקבות לאחר מותן. לצורך בדיקת הענין הוא התנדב לעבור ניתוח להוצאת עודפי שומן מכרסו – רבי אלעזר היה בעל בשר. ומספרת הגמרא: "אשקיה סמא דשינתא, ועיילוה לביתא דשישא, וקרעו לכריסיה, הוו מפקי מניה דקולי דקולי דתרבא" – תיאור נאמן של ניתוח להוצאת שומנים שנעשה בגופו של תנא לפני קצת יותר מ-2,000 שנה.

"השקוהו בסמם הרדמה, והעלוהו לחדר ניתוח בבית שהיה עשוי משיש, פתחו את כרסו והוציאו ממנו סלים מלאים שומן, את הסלים עם השומן בתוכם העמידו בחוץ בשמש לראות מה יקרה להם. כמו כל סוגי השמנים האחרים לשומן לא קרה כלום: "ולא מסרחי. כל תרבי נמי לא סריח". אבל גם לשיירי הבשר ונקודות הדם שהיו על השומן לא קרה כלום ולא הרקיבו באוויר הפתוח. ורבי אלעזר שמח והעיד על עצמו "אף בשרי ישכון לבטח" (תהילים, ט"ז, ט).

אם תתבוננו קצת בשמה של רות הצדיקה
תרמו שרות בגימטריא = 606
יודוע שרות לפני שהתגיירה היתה גוייה והייתה
חייבת רק ב-7 מצוות בני נוח כשאר הגויים.
לאחר שהתגיירה והפנה להיות יהודייה היא
חייבת בתרי"ג מצוות ככל יהודי....
אם כן, סך המצוות שנוספו לה לאחר גיורה הם
606 בדיוק כמניין שמה!!!

שמים אומרים: השמים מספרים כבוד אל, ומעשה ידיו מגיד הרקיע. (תהלים יט, ב)
מציאות השמים מכריזה על כבוד ה' וגדולתו והשגחתו על הברואים. פתח בשירת השמים, לפי שהם נמצאים לעיני האדם בכל עת ובכל מקום, והם מורים ומודיעים על יסוד היסודות של האמונה בבורא עולם, שברא את הכל וגם משגיח בכל עת על ברואי מטה.
"השמים מספרים כבוד אל" – כל המתבונן בבריאת השמים ששם נמצאים השמש והירח ושאר כוכבים וגלגלים, יתפעל ויבין שיש בורא לעולם אשר ברא את הכל בחכמה, וזהו כבוד האל.

"ומעשה ידיו מגיד הרקיע" – כל המתבונן בבריאת הרקיע שהוא המקום שבו נוצר הגשם המשקה פני תבל, ישכיל להבין שמלבד מה שהקדוש ברוך הוא ברא את הכל, הוא גם משגיח בכל עת על הנבראים, והוא מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית.

בסיד טעון גניזה – נא לא לקרוא בשעת התפילה – לתייק ולשמור

פינת הלכה – ברכת הדלקת נר שבת – הרב דב ניסים

שנו חכמים (פסחים ז) כל המצוות צריך לברך עליהן עובר לעשייתן, דהיינו קודם עשיית המצווה. למעט טבילת הגר שמברך לאחר שטבל כיוון שקודם לכן אין באפשרותו לברך היות ולא הושלם גיורו ועדיין אינו ישראל גמור. ויש מהפוסקים שרצו ללמוד מכאן, שבמקום צורך ניתן לברך על מצווה אף לאחר עשייתה. וכך נהגו האשכנזים בהדלקת נר שבת לברך אחר ההדלקה, כיוון שחששו לסוברים שבהדלקת הנר מקבלת את השבת, ואם כן כיוון שברכה האישה על הדלקת הנר קיבלה את השבת מיד ואינה רשאית להדליק את הנר. ואולם כבר למדנו שלדעת רוב הפוסקים אין קבלת שבת תלויה בהדלקת הנר כלל. ואף לסוברים שמקבלת שבת בהדלקת הנר, זה דווקא לאחר שתסיים את הדלקת הנר בפועל ולא מיד לאחר הברכה. ולכן נהגו הספרדים לברך קודם הדלקת נר שבת.

ובדומה לזה מצינו שנהגו הנשים האשכנזיות לברך אחר הטבילה במקווה כשכבר נטהרה מטומאתה, בדומה לגר שמברך לאחר טבילתו. וגם בזה נהגו הנשים הספרדיות לברך קודם הטבילה לפני עשיית המצווה ואין לדמות לטבילת הגר.

ובזמן הזה שמי המקוואות מחוממים, לכן דין המקווה כדין בית מרחץ שאסור לברך בתוכו כלל. לפיכך בזמנינו צריכות כל הנשים לברך בחדר החיצון ולאחר מכן יכנסו לחדר הפנימי ויטבלו.

לא תבשל גדי בחלב אמו (כ"ג י"ט)

בגמרא מסכת יבמות (דף מב עמוד ב) מובא דין שאשה מניקה שהתאלמנה מבעלה אסור לה לשוב ולהנשא לאדם אחר אלא צריכה להמתין עד שיעברו עשרים וארבעה חודשים. חוץ מיום מיתתו של הבעל הראשון ויום האירוסים לבעל השני. וזאת מחשש שאם תינשא קודם לזמן זה שמא יפסק חלבה ולא תוכל להמשיך להניק את בנה.

סימן לדבר מביא בחידושי המאירי שם בשם הגאונים מרומז בפסוק: "לא תבשל גדי בחלב אמו", המילה "תבשל" בגימטריה "תשלב" (732) ימים שהם ש"ה יום, פעמים, ועוד שני ימים שהם יום מיתה ויום אירוסין.

"וביום השביעי תשבות למען יצונו שורר וזמר" (כ"ג, י"ב)

מה משמעותו של הביטוי "למען ינוח"? שאתה עצמך תשבות באופן כזה, שבכוח השבת שלך תשפיע על סביבתך, שגם בהמתך תנוח מעצמה, כפי שמספרת הגמרא על שורו של ר' יוחנן בן תורתא, שסירב לעבוד בשבת גם אצל הגוי. (אדמו"ר רא"מ מגור)

לרפואת:

* יוסף אוזן בן מרים * שמחה אוזן בת קוקה חדר * רחל בן דוד בת קוקה חדר * שמעון אלבו בר סוליקה * יעקב כהן בן לולו * ממו בת אסתר איבגי * פליאה בת סיוון * יוסף בן חממה * פנחס בן גמרא * דינה בת חמשאת * ר'ליה בת ברוד * נעמי בת בתיה * ציפורה בת רזלה * לרפואת כל חולי עמו ישראל! *

לעילוי הנשמות:

נסיים אלבו בר סולטנה. סוליקה אלבו בת מרים. שמחה ממן בת מרים. רחל חיה שיטרית בת סוליקה. ר' יוסף אלבו. אלבו משה. אלבו יצחק. אלבו אברהם. אלבו חביבי. אלבו רפאל. מרים אוזן בת אסתר. מיכאל לוי בן סולטנה. מרים ללוש בת קוקה חדר. ארנסט נסיים חדר בן קוקה. רחל ממן. יוסף ממן. אליהו ברדה בר עטו. אמיל (מאיר) ברדה בר רחל. דוד ברדה בר ויויאן. אברהם טולדנו בר שלמה. יהודית דהן בת סתריה. גאולה יחיאל בת מזל. יוסף בן לאה ויעקב גבאי. רחל מוכתר בת מרים. אברהם רפאל בן טומה מכלוף. עמרם חזן בן לידיסיה. זאן בן גמרא מדר. יהודית בת מזל טוב למשפחת כהן. דניס בת מזל טוב למשפחת סייג. יהושע בירדוגו בן רבקה. דניאל בוסקילה בן מרדכי. ימין סבג בר חסיבה. ציפורה (גול) בת סעיד מחפור. חוה אוה בת רנה רנטה. יוסף בן לאה. רנה רנטה בת אסתר. משה (מוריס) כהן בר סוליקה. שלמה זינו בן סולטנה.

לקבלת העלון במייל נא לשלוח הודעה בעירוף כתובת המייל שלכם לכתובת UzanAdirMatan@Gmail.com